

מיכתבים

והערבית, אך שורשיה העיקריים בלשון הפרא-קריט, אם הלשונות של מאות מיליוני שוטיים העם בהודו, שכשמה (פראקריט: לשון טיבעית, שכחה) כן היא, בניגוד ללשון הקודש, הסאנס-קריט (הלשון המטוהרת, המזוקקת).
גד וולפסון, תל-אביב

(המשך מעמוד 3)
טה, לאכול עשב, האם ימצא משהו שיבקש למדוד את האינפלציה לפי מחיר העשב? ואולי יכריזו אז שהאינפלציה ירדה ממש עד לשורשים (של אותם עשבים)?
יעקב קפלן, תל-אביב

עיתונאי על הסוס

עוד זיכרונות של ראשוני העולם הזה.
כאשר הופיע הגליון הראשון של העולם הזה, ב-19 בדצמבר 1946 (אחר תשע שנים במתכונת 9 בערב), היו בין המשתתפים דוד גלעד (אביה של הסופרת שולמית לפיד); אריה גלבול, רפאל קלצ'קין, עזריאל-קרליבך (לימים עורך מעריב), ד"ר הרצל רוזנבלום (לימים עורך ידיעות אחרונות) ואני, עברכם, שהיה אחראי לשלושה מדורים: המיזוודה הדיפלומטית, שעה קלה עם... ואנשים על הסוס.
כאשר החלטתי להקדיש את אנשים על הסוס (העולם הזה 30.12.48) לראש הטקס הראשון של מדינת ישראל, ה"ר מיכאל סימון, צילצלתי אליו וקבענו פגישה במישרו בקריה. כאשר נכנסתי לחדרו, ביקשני לעמוד ליד הדלת ושאלני: "האם אני על הסוס?" וכאשר השבתי בחיוב: הגיב: "אז תוכל להיכנס".
גם המדור שעה קלה עם... היה פופולארי מאוד. זה היה, בדרך כלל, ראיון עם בעלי שמות מפורסמים שביקרו בארץ כמו ג'ון קמחי

בגי' לצורעל'תנאי

עוד על יובל העולם הזה.
בהודמנות זאת, של יובל העולם הזה, הרשו לי לאזכר את סיפור המאבק נגד הצנזורה, בבית המישפט העליון (אוקטובר 1960), והוכיח החל-קית בהוצאת צורעל'תנאי נגד הצנזורה שתשיב ותנמק את הוראת איסור הפירסום בהעולם הזה בעניין פיתוח פצצה אטומית בישראל.
זו היתה נקודת-זימפנה בגישת בית-המישפט העליון והצורעל'תנאי הראשון שניתן במדינת ישראל נגד הצנזורה וחייב אותה להפיע בבית המישפט העליון ולהשיב, לנמק ולהסביר.
מעניין גם לזכור מי הופיע להגן על הצנזורה: הפרקליט הצבאי הראשי, מאיר שמגר (היום נשיא בית-המישפט העליון).

קווא י'קי.

דו. נמאס לי להגבי על הקישקושים של עיתונאים מתוסכלים, שהקינאה מעבירה אותם על רעתם כשהם רואים את הסקופים של העולם הזה.

לפני כמה שבועות הערתי במדור זה על הסי-קופ של אחד מנחם שיוף, שגילה כי השב"כ השתמש נגד עיזאת נפשו בטענה שהוא הומרי-סכסואל. זה היה סקופ גדול, שלקה רק בליקוי אחד: הוא פורסם יום לפני כן עלידי העולם הזה. היה זה הישג של דפנה ברק.

נפסו

נראה כי מאז זומם שיוף זה לכלות את זעמו ברפנה ברק ובהעולם הזה. בשבוע שעבר עשה זאת שוב.

העולם הזה פירסם הישג נוסף של ברק: היא הצליחה לשוחח טלפון-ית עם עיזאת נפסו בכלא, ערב בירור עירעורו, ולהביא לפירסום שיחות עימו.

זה לא נתן לאותו שיוף מנוח. נראה שדפנה ברק מעסיקה את כל מחשבותיו, יומם ולילה. למחרת היום פירסם סקופ נוסף שלו, ובו גילוי מרעיש: הראיון לא היה ולא נברא.

תיאורו של שיוף מוכיח בריחה מפורסמת. (א) רפנה ברק כלל לא שוחחה עם נפסו. (ב) היא דיברה איתו, אבל התחזתה כמישהי אחרת. (ג) היא שוחחה עימו, אבל הוא לא אמר לה כלום. (ד) הדברים לא היו ראויים לתגובה, אלמלא יכול היה משהו להסיק כי "שתיקה כהוראה". מה גם שהכל כתוב בסניגן של "לחדשות נודע", יחד-שות גילה וכו'. יש לחדשות שיטות-עריכה מודרות.

כדי לסלק כל ספק:

● שיחותיה של רפנה ברק עם עיזאת נפסו ומישפחתו הוקלטו, וההקלטות שמורות בידי המערכת.

● רפנה ברק ריברה עם עיזאת נפסו בכלא, והוא ידע היטב שהיא עומדת לטלפן אליו.

● כדי לאפשר את הקשר בתנאים המיוחדים של הכלא, נקטה רפנה ברק טכסים עיתונאי מסויים. טכסים זה היה לגיטימי, ובהתאם למיטב המי-סורת של העיתונאות החוקרת.

● רפנה ברק לא השתמשה בשיחה בשמה של ידידתה, רות הרי. בת פרקליטו של נפסו.

● אחדים מבני-מישפחתו של עיזאת נפסו שיטפו פעולה עם רפנה ברק, ועזרו לה בהשגת הישג זה, מתוך אמונה (נכונה) שהדבר יעזור למאבקו לטיהור שמו. העולם הזה אכן פעל מתוך כוונה לעזור לנפסו במאבקו הצורך.

אם ישקיע מר שיוף את מירצו וכישרונו — כפי שהם — בהשגת הישגים עיתונאיים משלו, תחת להודנה אחרי דפנה ברק, בוודאי ייטב לו ולעיתונות.
יכויו של נפסו שימח אותנו מאוד.

אריאל ומשולם

קשריו של אריאל שרון עם המיליונר משר לם ריקליס עלו שוב לחדשות, בעיקבות דבריו של מבקר-המדינה. לקוראי העולם הזה ידועים קשרים אלה ממון.
לפני 14 שנים בחדרו באריאל שרון כבאי-שהי-שנה, בשל חלקו בהקמת הליכוד. בכתיבה על דר-כו של שרון, סיפר העולם הזה (24.9.73):

"איש נוסף שנקרא התייעצות (עם שרון, לקראת הקמת הליכוד) היה המיליונר משולם ריקליס. ריקליס הוא יורד מישראל, שנחשב בי-שעתו כאשף פינאנסי בארצות-הברית. הוא מולי-טי-מיליונר השולט בחברות תעשייה וכלכלה רב-בות-עוצמה בארצות-הברית. ריקליס וסם זקס הם שהעמידו בשעתו סכום של שני מיליוני ל" לר-שות אריק, כדי שיוכל לרכוש את החווה התקלי-אית ליד קיבוץ דורות בנגב.

"ריקליס היה אותה שעה באיטליה. אריק בר-קש ממנו לקפוץ לישראל ליום-יומיים. במודע-שנקבע הגיעו שני היועצים-יורדים (ריקליס והמיליונר סם זקס) כנדרש... לריקליס יש ראש-קר. בלתי-דגיל. מוח אנאליטי. יכולתי להיוועץ עם שני אנשים אלה באופן קר."

לפני שש שנים הזכיר העולם הזה שוב את הקשרים המיוחדים בין שרון וריקליס. זה היה כעת השערוריה על מינויו של אריה גנגר, עוזרו של ריקליס, כיועץ מיוחד של שרון. הכותרת:

ריקליס

"אריק קיבל הלוואת-מיליונים מריקליס, ומי-נה את עוזרו של ריקליס כאחראי על סחר-הני-שק."

כתב העולם הזה (1.12.81):

"המשותף לגנגר ול-בוס שלו, ריקליס, הוא ששניהם יורדים. בעוד שריקליס החמיץ את מילחמת-העצמאות, ור-בים מחבריו הישראליים אינם מוכנים לסלוח לו על כך, עוב גנגר את הארץ לפני מילחמת-ששת-הימים, ולא חזר לארץ כדי להשתתף במילחמה, וגם לא בא למילחמת-יום-הכיפורים.

"ריקליס קנה לעצמו ריהאביליטציה מסוימת כחוגים נרחבים בארץ. הוא תרם מיליוני לירות לקרנות שונות בישראל, אירח ישראליים, בדרך-כלל בעלי מעמד או שם, כשאלה הגיעו לארצות-הברית. והוא הימר — ועתה מסתבר שבצדק רב — על ישראלי מיוחד אחד: אריק שרון.

"ידידותו לאריק הביאה את ריקליס לכך שעזר לאריק בענייני-כספים, וגם ערב להלוואות שלו. כשביקש אריק לרכוש את חוות-השיק-מים המפורסמת שלו, נחלץ ריקליס לעזרתו. בעלי-החווה ביקשו תמורתה את סכום-הענק של 400 אלף דולר. אריק ערך נסיעה לארצות-הבי-רית, ופתר את הבעיה.

"משולם ריקליס הציג לפני אריק את המיל-יוגר היהודי סם זקס. זקס הוא הבעלים של אקס-ציינג' נאשיונל בנק אוף שיקאגו. ריקליס נתן ערבות לבנק של זקס, והבנק נתן לסוכנות הדי-הודית הלוואה בגובה הסכום שאריק היה זקוק לו לחווה שלו.

"אריק שילם ריבית בשיעור של שמונה אחוז-יום. מהם רק שישה אחוזים צמודים לדולר. הוא התחיל לשלם את הריבית ב-1975, שנתיים אחרי-קבלת הלוואה. את הקרן עצמה הוא התחיל לש-לם ארבע שנים אחרי קבלת הלוואה, בתשלומים של אחת לשלושה חודשים. הוא התחייב לשלם את הלוואה ב-64 תשלומים קבועים, כך שהוא יסיים לשלם אותה ב-1993. 20 שנה אחרי שקיב-לה." אין חדש תחת השמש.

מ.א.א.א.א.

אלנה בראר, העולם הזה

משתתף. העולם הזה. רוזנבלום בגליון הראשון

ומעניינת לא פחות היתה הנסיעה של אורי-אבנרי ושלי לירושלים, לבית-המישפט העליון: בגי' המקפץ של אבנרי, בגשם שוטף, בכביש הישן והמושש. **שמואל רחביה, תל-אביב**

חיל הפרשים

על זיכרונותיו של אריה נבון (דף חדש"ו, העולם הזה 13.5.87).

נהניתי מאוד משיחותיו של נתן זך עם אריה נבון, כהן העלה נבון וזכרונות מימים רחוקים, החל מאביו הסוחר שהיה מצייר כבשים להנאתו, דרך המורה לציור שלו שבא הישר מבית-זיקוק עיראקי ועד לעובדה המעניינת שמשורר גדול כאברהם שלונסקי נאלץ לעבוד לפרנסתו כמגיה. אבל הקטע הכי משעשע היה המעשה ברישום של זאב ז'בוטינסקי, כשהוא רכוב על סוס-עץ. ואם כי הרישום הזה לא מצא חן בעיניו של עורך-היומון הירושלמי של אותן שנים, דואר היום, הרי, לדעתי, נבון קלע בול.

כפי שהזכירו וירשיו הרחוביים של ז'בוטינסקי בעשר שנות שילטונם בארץ, זה המכסימום שהם יודעים לעשות: אם הם כבר מצליחים לעלות על סוס כלשהו, זה, לכל היותר, סוס-עץ.
רפי מרגלית, כפר-סבא

פראקריט וסאנסקריט

על אחת מ-92 הלשונות הנמוצות בהודו ("מיכתבים", העולם הזה 20.5.87).

חבל שהקורא ליפקין לא הרחיב. כאשר הוא סיפר על יובלות העיתונים בהודו, הוא הזכיר את יובל ה-165 של היומון הבומבאי בומבי סאמאצ'אר, המופיע בלשון גוג'אראטי, בלי להשכילנו איזו לשון זאת.
זאת לשון הנפוצה בפייהם של כ-30 מיליון הודים ומצויים בה עיקבות של הלשון הפרסית

אריה נבון, העולם הזה

משתתף. העולם הזה. קרליבך בחברה טובה

(העיתונאי, אחיו הבכור של דוד קמחי, לימים מנכ"ל מישר-החוק, ארתור (גנבים בלילה) קסטלר הסופר, מאנה כץ הציר ורבים אחרים. כאותן שנים הייתי היחיד שכתב מדור כזה בכל העיתונות העברית. הסיבה הייתה היחיד בקרב העיתונאים בארץ ששלט באנגלית, צרפ-תית וגרמנית.
ד"ר אמיל פוירשטיין, תל-אביב

תחינת היתום

חוש-החומר היווה מאז ומתמיד אחד מסימני-נייהיכר של העולם הזה. כפי שהוא גם התגלה בגליון העולם הזה. שוהיפיע לפני 25 שנה. כאשר הקורא שמואל שפיר מנהריה העיר, במכתבו למערכת, כי התנגדותה של ממשלת ישראל, המתלוננת על התוצאות שמעשייה שלה עצמה גרמו להן, מוכיחה לו את הבריחה המפורסמת על הילד שהרג את הוריו, לא התאפק עורך-המדינת-מכתבים למערכת והסס את תשומת-ליבו של הקורא שפיר שאת אותה בריחה ניתן גם לנסח בחמישי:
מעשה בצעיר. על-סחן. שרצה אב ואם בגרון. הוא קרא: אלליל! רחמי-נא. שופטי. על יתום עירי ומינסין!